

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
«МЕРЕЖА ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ»
LEGAL DEVELOPMENT NETWORK

ldn.org.ua
office@ldn.org.ua
facebook.com/legaldnetwork

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Правління
Громадської спілки
«Мережа правового розвитку»
Протокол
№ 1 від «20» січня 2025 року

ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ ВІД СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА НАСИЛЬСТВА

Громадська спілка "Мережа правового розвитку" (далі — Мережа) розглядає всі форми переслідування, насильства та експлуатації як такі, що суперечать її основним цінностям та ідеології. Політика захисту від сексуальної експлуатації та насильства (далі — Політика СЕН) встановлює принципи, правила та дії, спрямовані на запобігання залученню членів Мережі, її співробітників, партнерів та стейкхолдерів до будь-яких форм сексуальної експлуатації чи жорстокого поводження, а також забезпечує оперативне реагування на подібні випадки.

Метою Політики СЕН є - визначення принципів, стандартів та заходів, яких дотримується Мережа на рівні організації та кожного працівника для запобігання, захисту та реагування на випадки сексуального переслідування, експлуатації та насильства. Підтвердження того, що Мережа застосовує підхід, орієнтований на людей, для реагування на звинувачення у сексуальному переслідуванні, експлуатації чи насильстві, приділяючи особливу увагу комплексним потребам постраждалих осіб та інших причетних сторін.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Для забезпечення чіткого розуміння положень цієї Політики СЕН, нижче надаються визначення основних термінів, які використовуються у ній. Цей перелік спрямований на забезпечення єдиного підходу до розуміння та застосування вимог Політики.

Сексуальна експлуатація та наруга (СЕН) — отримання матеріальної або іншої вигоди шляхом примусу іншої особи, зокрема шляхом зловживання її вразливим становищем, до надання послуг сексуального характеру або здійснення дій сексуального характеру. Сюди відноситься також використання особи для заняття проституцією, участі у видовищах сексуального характеру, виготовлення порнографічних матеріалів або утримання в сексуальному рабстві.

Сексуальна експлуатація — будь-яке зловживання уразливим становищем, владою або довірою в сексуальних цілях, зокрема для отримання матеріальної, соціальної чи політичної вигоди від сексуальної експлуатації іншої особи. Приклади сексуальної експлуатації включають обмін сексуальних послуг на їжу, майно, доступ до послуг, працевлаштування, освіту тощо.

Сексуальна наруга — фізичні дії або загроза дій проти статевої недоторканості особи, із застосуванням сили чи в умовах нерівності або примусу, без обміну на щось. Це можуть бути неприйнятні дотики та фізичний контакт (з проникненням чи без), неприємна розмова або інші дії сексуального характеру без контакту.

Сексуальне домагання — дії сексуального характеру у словесній або фізичній формі, що мають на меті приниження та (або) образу іншої особи. Такі дії можуть створювати бар'єри для виконання роботи, впливати на умови працевлаштування чи створювати агресивне та загрозове середовище.

Захист дітей — запобігання насильству, експлуатації та іншим неправомірним діям щодо дітей, включаючи сексуальну експлуатацію, торгівлю дітьми, дитячу працю та згубні традиційні практики.

Постраждалий (ла) — особа, яка піддається сексуальній експлуатації або нарузі, зазнає негативного впливу внаслідок дій, які підпадають під положення Політики СЕН.

Інформатор — будь-який співробітник Мережі, чи інша особа, хто повідомив про випадок СЕН, що є суттєвим для виконання Політики та подальшого розслідування.

Керівник — директор організації, уповноважений здійснювати контроль за виконанням цієї Політики та, за відсутності Відповідальної особи, виконувати її обов'язки щодо дотримання вимог Політики.

Відповідальна особа — працівник (-и) організації, уповноважений(-и) на реалізацію положень цієї Політики, включаючи координацію заходів з розслідування випадків СЕН, підтримку жертв, забезпечення дотримання стандартів конфіденційності, а також моніторинг виконання Політики в організації.

Конфіденційність — принцип збереження інформації, що стосується випадків СЕН, в умовах обмеженого доступу з метою захисту прав та інтересів жертв, інформаторів та свідків, а також забезпечення ефективного та неупередженого розслідування.

Розслідування – аналітичний процес, що передбачає збір інформації для визначення факту порушення, а у випадку підтвердження порушення – настання санкцій щодо особи, яка його вчинила.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ВІД СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА НАСИЛЬСТВА

Захист прав людини. Всі форми сексуальної експлуатації та наруги є порушенням прав людини і зловживанням владою над особами у вразливих або підлеглих станах. Такі дії можуть спричинити тривалі негативні наслідки для постраждалих та підірвати репутацію Мережі.

Попередження та сприяння безпеці. Весь персонал Мережі зобов'язаний створювати та підтримувати середовище, спрямоване на попередження сексуальної експлуатації та наруги як у внутрішніх, так і зовнішніх стосунках.

Захист дітей. Будь-які дії сексуального характеру щодо дітей (осіб, які не досягли 18-річного віку) суворо заборонені. Помилкове уявлення про вік дитини не може бути виправданням.

Заборона обміну сексуальних послуг. Заборонено обмінювати сексуальні послуги на гроші, роботу, товари чи інші послуги, включаючи найм секс-працівників.

Зловживання владою. Використання службових повноважень для вступу у сексуальні стосунки з особою, яка дотична до діяльності Мережі - є забороненим.

Обов'язок повідомлення. Учасники зобов'язані повідомляти про будь-які підозри щодо сексуальної експлуатації та наруги через встановлені канали інформування.

Наслідки порушень. Сексуальна експлуатація та наруга вважаються грубими порушеннями, що є підставою для звільнення.

Захист без дискримінації. Всі особи, пов'язані з діяльністю Мережі, мають право на неупереджене розслідування та захист без дискримінації за будь-якими ознаками (вік, стать, національність, стан здоров'я тощо).

Нетерпимість до порушень. Мережа зобов'язується створювати атмосферу абсолютної нетерпимості до сексуальної експлуатації та наруги, акцентуючи увагу на профілактиці, інформуванні та навчанні.

Гарантія неупередженого розслідування. У разі повідомлення про інцидент Мережа гарантує об'єктивне розслідування і, в разі підтвердженого обвинувачення, притягнення винних до відповідальності відповідно до внутрішніх правил та чинного законодавства.

Принципи та стандарти обов'язкові для дотримання. Політика СЕН визначає обов'язкові для персоналу принципи, стандарти та процедури, які спрямовані на запобігання сексуальної експлуатації та наруги, а також реагування на можливі випадки порушень.

МЕХАНІЗМИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА НАСИЛЬСТВА (СЕН)

Для забезпечення прозорості та своєчасного реагування на випадки сексуальної експлуатації та насильства, Мережа розробила механізми повідомлення, що дають можливість анонімно і безпечно звертатися із повідомленням про підозру чи підтвердження випадку СЕН. Основні механізми включають наступні кроки:

Канали для подання повідомлень

- **Телефон, месенджери та електронна пошта:** створені спеціальні канали для анонімного та конфіденційного повідомлення про порушення, доступні для всіх членів організації, партнерів та інших залучених осіб.
- **Формуляр для звернень на веб сайті:** на офіційному сайті Мережі розміщена форма для подання анонімних повідомлень, де особа може залишити інформацію про випадок, що не потребує розкриття особистих даних.

Порядок подання повідомлення

- **Збір та подання даних:** особа, яка повідомляє про випадок СЕН, повинна надати максимально детальну інформацію, включаючи місце, час та опис ситуації. Розкриття особистих даних є добровільним.
- **Конфіденційність та анонімність:** усі повідомлення обробляються конфіденційно, і особа, що подала повідомлення, має право зберегти анонімність.

Реагування на повідомлення

- **Первинна оцінка:** відповідальні працівники організації здійснюють первинний аналіз отриманої інформації та перевіряють достовірність даних, оцінюючи необхідність додаткового розслідування.
- **Відкриття внутрішнього розслідування:** якщо інформація підтверджується, організація запускає процес внутрішнього розслідування, який включає збір фактів, анонімне опитування очевидців та підготовку доказової бази.
- **Залучення експертів та правових органів:** за необхідності організація може залучати незалежних експертів або представників правоохоронних органів для проведення розслідування.

Захист осіб, що повідомляють про порушення

- **Заборона на репресії:** особи, які повідомляють про випадки СЕН, захищені від будь-яких форм репресій, дискримінації чи переслідувань. Мережа зобов'язується забезпечити повний захист прав тих, хто надає інформацію про порушення.
- **Підтримка постраждалих:** організація надає підтримку та консультації постраждалим від сексуальної експлуатації чи насильства, а також забезпечує доступ до додаткових послуг (медичних, психологічних, правових).

Оцінка та перегляд Політики СЕН

- **Регулярний аналіз та оновлення механізмів:** періодичний перегляд механізмів повідомлення та реагування дозволяє вдосконалювати процеси, адаптуючи їх до нових вимог безпеки та правових стандартів.
- **Публікація звітів:** для забезпечення прозорості організація регулярно публікує звіти про результати розслідувань, зберігаючи конфіденційність всіх залучених осіб.

Ці механізми є обов'язковими для виконання всіма членами та співробітниками Мережі і спрямовані на створення безпечного середовища, де кожен може звернутися з повідомленням про порушення без страху за власну безпеку чи репутацію.

МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ СЕН

Мережа є неприбутковою організацією, яка працює в сфері захисту прав людини та розвитку громад. Механізми запобігання сексуальній експлуатації та насильству (СЕН) та санкції за порушення спрямовані на збереження професійної етики, забезпечення безпеки постраждалих та запобігання майбутнім порушенням.

Попередження – для легших порушень або у випадках, де дії особи могли спричинити незручності, але не мали явного сексуального характеру. Попередження може включати нагадування про політику СЕН та проходження додаткового навчання.

Дисциплінарна розмова – офіційна бесіда з керівником або відповідальною особою. Таку розмову можна провести, якщо є сумніви у відповідності поведінки учасника політиці СЕН, але недостатньо для серйознішої санкції.

Вимушене проходження додаткового навчання – обов'язкове проходження курсів з етики, професійної поведінки, сексуальної експлуатації та насильства. Це може застосовуватися як превентивний захід для учасників з незначними порушеннями.

Відсторонення від діяльності – тимчасове усунення особи від виконання своїх обов'язків на період розслідування. Це гарантує безпечне середовище для інших осіб і постраждалих, а також зберігає репутацію організації.

Звільнення або розірвання контракту – у випадках серйозних порушень політики СЕН або підтверджених випадків сексуальної експлуатації чи насильства. Це крайня санкція, яка застосовується за підтверджених випадків серйозних порушень.

Повідомлення партнерів та донорів – у випадках серйозних порушень або за повторних інцидентів. Це може вплинути на фінансування організацій, але така прозорість необхідна для збереження довіри донорів і партнерів.

Обмеження доступу до проектів чи місць надання послуг – для учасників, які зазнали дисциплінарних заходів, але не звільнені. Це допомагає запобігти контакту з постраждалими або вразливими групами, якщо така небезпека існує.

Передача інформації в правоохоронні органи – за наявності юридичних підстав і на вимогу законодавства.

Публічні заяви чи повідомлення (лише у випадку серйозних та доведених інцидентів) – якщо порушення вплинуло на репутацію організації та має суспільний резонанс, може бути доречним надати публічне роз'яснення щодо заходів, яких вжито.

Моніторинг поведінки – для учасників, які повертаються до роботи після дисциплінарних заходів, що надає можливість контролювати дотримання політики СЕН.

РОЗСЛІДУВАННЯ ВИПАДКІВ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА НАСИЛЬСТВА (СЕН)

Розслідування випадку СЕН є внутрішньою адміністративною процедурою, спрямованою на встановлення, чи було допущено порушення політики протидії СЕН з боку одного або кількох співробітників організації. Метою розслідування є об'єктивний аналіз ситуації, збір та перевірка фактів, щоб визначити правдивість або відсутність порушення.

Основні етапи розслідування:

1. **Ознайомлення із заявою або повідомленням про СЕН:** первинний аналіз змісту повідомлення та визначення початкових кроків.
2. **Обробка первинної інформації:** перевірка отриманих даних на достовірність і необхідність додаткової інформації.
3. **Анонімне та конфіденційне опитування співробітників та очевидців:** отримання показань від свідків та залучених осіб для підтвердження чи спростування факту СЕН.
4. **Систематизація зібраної інформації:** формування структури зібраних даних для подальшого аналізу.
5. **Формування доказової бази:** збір підтверджень, які допомагають встановити об'єктивну картину подій.
6. **Аналіз інформації та оцінка серйозності інциденту:** після систематизації та формування доказової бази відповідальна особа або комісія, залучена до розслідування, проводить оцінку ступеня серйозності інциденту. Ця оцінка враховує такі фактори:
 - Ступінь впливу на постраждалу особу: психологічні, фізичні чи інші наслідки.
 - Ризики для організації: можливий вплив на репутацію, довіру, зобов'язання перед партнерами та донорами.
 - Потенційний юридичний аспект: чи потребує інцидент повідомлення в правоохоронні органи або інші регуляторні структури.
7. **Підготовка висновку із врахуванням серйозності інциденту:** на основі цієї оцінки в підсумковому звіті надається висновок щодо серйозності інциденту та рекомендації щодо санкцій (подальших дій) або щодо відсутності порушення політики СЕН.

Організація проводить розслідування максимально анонімно та конфіденційно, забезпечуючи захист особистої інформації учасників. За потреби до процесу можуть бути залучені компетентні представники правоохоронних органів, якщо це необхідно для збору додаткових доказів.

РОЛІ ТА ОБОВ'ЯЗКИ З ПИТАНЬ ПОЛІТИКИ СЕН

Політика СЕН поширюється на:

- Мережу, її членів, співробітників, партнерів та стейкхолдерів в Україні та інших регіонах, а також у всіх місцях реалізації проєктів;
- всі офіси, які мають намір дотримуватися стандартів Мережі;
- будь-які інші організації, які погоджуються дотримуватися положень політики Мережі;
- представників Мережі, до яких належать: постійні, тимчасові та неповні працівники; члени правління; стажери; волонтери; відвідувачі центрального та регіональних офісів Мережі (включаючи ЗМІ); підрядники-експерти та консультанти; субгрантоотримувачі (місцеві партнери-виконавці та постачальники послуг).

Директор ГС "Мережа правового розвитку" та керівники членських організацій, які входять до складу ГС "Мережа правового розвитку," несуть повну відповідальність за дотримання всіх норм чинного законодавства України та внутрішніх стандартів щодо захисту від сексуальної експлуатації та насильства (СЕН) у межах їхньої діяльності. Вони безпосередньо розглядають, затверджують та контролюють реалізацію й виконання політик, процедур та інструкцій із захисту від СЕН.

Керівники зобов'язані:

1. Забезпечувати розуміння та виконання положень Політики СЕН усіма працівниками та залученими особами.
2. Здійснювати моніторинг впровадження та дотримання Політики СЕН у всіх структурних підрозділах організації.
3. Розглядати повідомлення, звіти та рекомендації, пов'язані з випадками СЕН, та вживати відповідних заходів реагування (розслідування).
4. Сприяти створенню безпечного середовища в організації та забезпечувати конфіденційність інформації, пов'язаної з випадками СЕН.
5. Гарантувати, що працівники, партнери та стейкхолдери обізнані з положеннями Політики СЕН та мають доступ до механізмів повідомлення про можливі випадки порушення.

ОПРИЛЮДНЕННЯ ТА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Політика, про яку йдеться у цьому документі, оприлюднюється шляхом:

- розміщення на веб сайті для простого доступу зацікавлених осіб і широкого загалу;

Громадська спілка "Мережа правового розвитку" та її члени визнають важливість створення безпечного середовища, вільного від сексуальної експлуатації та насильства, і підтверджують своє прагнення до захисту прав і гідності всіх осіб, залучених до діяльності Мережі.

Ця Політика є не просто формальним документом, а принциповим орієнтиром для всієї діяльності Мережі, який відображає наші ключові цінності: повага, відповідальність та прозорість. Дотримання положень цієї Політики є обов'язковим для всіх співробітників, членів, партнерів та стейкхолдерів, які співпрацюють із Мережею. Політика СЕН застосовується учасниками Мережі у робочий та неробочий час, під час подорожей, відряджень та будь-якому з видів відпустки.

Мережа зобов'язується неухильно дотримуватися норм цієї Політики, здійснювати необхідні кроки для запобігання інцидентам, забезпечувати своєчасне розслідування випадків СЕН та відповідним чином реагувати на кожен випадок. Ми заохочуємо всіх членів та партнерів до активного сприяння безпечному та підтримуючому середовищу та до відповідального ставлення до захисту прав усіх осіб.

Повідомити про порушення можна на електронну адресу office@ldn.org.ua чи у інший доступний спосіб.

Цей документ є основою для побудови культури безпеки та справедливості в нашій організації і буде переглядатися та вдосконалюватися, щоб відповідати найвищим стандартам захисту.